

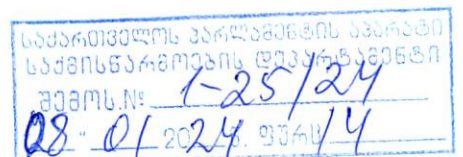
საქართველოს პარლამენტის ბიუროს

საკანონმდებლო წინადადება
(წარმოდგენილია საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის
105-ე მუხლის გათვალისწინებით)

ცვლილების სახეობა: საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ცვლილებების შეტანის შესახებ

საკითხი - თანამემამულის სტატუსის მქონე პირების იმპორტის გადასახადისგან გათავისუფლება. კანონის პროექტის დასაბუთება: საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 199-ე მუხლის დ.დ ქვეპუნქტის შესაბამისად, უცხოეთში ყოველ 6 თვეზე მეტი ხნით ყოფნის შემდეგ საქართველოში შემოსული ფიზიკური პირის მიერ საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 28-ე-97-ე ჯგუფების (გარდა 87-ე ჯგუფისა) შესაბამისი 15 000 ლარის ღირებულების საქონლის იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის, ხოლო ამავე მუხლის დ.ე) ქვეპუნქტის თანახმად, იმპორტის გადასახადისგან თავისუფლდება საქართველოში მუდმივად საცხოვრებლად შემოსვლისას (რაც დასტურდება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით გაცემული შესაბამისი დოკუმენტით) საქონლის (მათ შორის, ავეჯის, საყოფაცხოვრებო დანიშნულების საქონლის, ოჯახზე ერთი სატრანსპორტო საშუალების) იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის. სავარაუდოა, რომ 199-ე მუხლის დ.დ. პუნქტით - ფიზიკურ პირებში საქართველოს მოქალაქეები მოისაზრება, ხოლო დ.ე. პუნქტით კი - საქართველოში საცხოვრებლად გადმოსული უცხო ქვეყნის მოქალაქეები, სხვა მხრივ - ყოვლად გაუგებარი იქნებოდა - მოცემული არათანასწორი შესაძლებლობის¹ განმსაზრვრელი ნორმის არსებობა. ამას გარდა, მხედველობაშია მისაღები საკონსულო აღრიცხვაზე შესაძლო ყოფნის ფაქტორი, რომლიდან მოხსნა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის 23/04/2020 01-72 ბრძანებით დამტკიცებული წესის თანახმად, ასევე შესაძლებელია საერთაშორისო

¹ დისკრიმინაციის ყველა ფორმის აღმოფხვრის შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის გათვალისწინებით, დისკრიმინაციის აღმოსაფხვრელად ნებისმიერი დაწესებულება ვალდებულია: - თავისი საქმიანობა, აგრეთვე სამართლებრივი აქტები და შიდა რეგულაციები, თუ ისინი არსებობს, შეუსაბამოს ამ კანონსა და სხვა ანტიდისკრიმინაციულ კანონმდებლობას; - სავარაუდო დისკრიმინაციის ნებისმიერ ფაქტზე სწრაფი და ეფექტიანი რეაგირება მოახდინოს; - დისკრიმინაციის ფაქტის დადასტურების შემთხვევაში საქართველოს კანონმდებლობისა და შიდა რეგულაციების შესაბამისად პასუხისმგებლობა დააკისროს მის დაქვემდებარებაში მყოფ დამრღვევ პირს და უზრუნველყოს დისკრიმინაციის შედეგების აღმოფხვრა მესამე პირის უფლებებისა და კანონიერი ინტერესების შეულახავად

მიმოსვლისათვის დადგენილ სასაზღვრო გამტარი პუნქტის მეშვეობით საქართველოს ტერიტორიაზე შემოსვლიდან ექვსი თვის ვადაში (თუ პირმა არ დატოვა საქართველოს ტერიტორია) ან საკონსულო აღრიცხვიდან მოხსნის თაობაზე მიმართავს საკონსულო დეპარტამენტს. ამასთან, გამომდინარე იქიდან, რომ შესაბამის პროგრამულ უზრუნველყოფას/ ადმინისტრირებას ახორციელებს საკონსულო დეპარტამენტი და არც საკანონმდებლო მაცნეს ვებ გვერდზე იძებნება ფინანსთა სამინისტროს შესაბამისი სამსახურისათვის მონაცემთა გაზიარების სამართლებრივი საფუძველი, მხოლოდ იუსტიციის სამინისტროს მიერ გაცემული დოკუმენტით (პირობითად პირადობის მოწმობით - რადგანაც იგი ადასტურებს რეგისტრაციის ფაქტს) შესაბამისი გარემოება ვერ დადგინდება. აქვე, საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ პირადობის მოწმობა შესაძლებელია გაიცეს უცხო ქვეყანაში მყოფ საქართველოს მოქალაქეზე (უცხოეთის სარეგისტრაციო მისამართით)². თუმცა, მაინც ვფიქრობ - რომ დ.ე. ქვეპუნქტი მოითხოვს გარკვეულ შესწორებებს, რადგან ასეთი ჩანაწერის პირობებში - უცხოელს გარკვეული პერიოდულობით შეეძლება გარკვეული საქონლის შემოტანა ისე, რომ ამისთვის არანაირი გადასახადი გადაიხადოს (შესაბამისად, ჩანაწერში სასურველი იქნებოდა ხაზგასმა მაგალითად - შესაბამისი სტატუსის მოპოვებიდან - 3 წლის განმავლობაში ერთხელ ან ორ წელიწადში ერთხელ და ა.შ.). ამავდროულად უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო (სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტო) საქართველოს მთავრობის 01/09/2014 520 დადგენილებით დამტკიცებული წესის გათვალისწინებით, უცხო ქვეყნის მოქალაქეზე გასცემს შრომითი ბინადრობის ნებართვას (საქართველოში სამეწარმეო ან შრომითი საქმიანობის განსახორციელებლად); სასწავლო ბინადრობის ნებართვას; ოჯახის გაერთიანების მიზნით ბინადრობის ნებართვას; საქართველოს ყოფილი მოქალაქის ბინადრობის ნებართვას; მოქალაქეობის არმქონე პირის ბინადრობის ნებართვას სპეციალურ ბინადრობის ნებართვას, მუდმივი ცხოვრების ნებართვას, საინვესტიციო ბინადრობის ნებართვას, დროებითი ბინადრობის ნებართვას და მოკლევადიან

---

² საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 27/07/2011 98 ბრძანებით დამტკიცებული წესის მე-5 მუხლის მე-6 პუნქტის თანახმად, საცხოვრებელი ადგილის 6 თვეზე მეტი ვადით შეცვლის შემთხვევაში პირი ვალდებულია 6 თვის გასვლიდან არა უგვიანეს 10 დღისა, რეგისტრაციის გასაგვლელად ამ წესის მოთხოვნათა დაცვით მიმართოს ახალი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით სააგენტოს ტერიტორიულ სამსახურს. ამ პუნქტის მოქმედება არ ვრცელდება საზღვარგარეთ მყოფ საქართველოს მოქალაქეზე. ამავე წესის 40-ე მუხლის მე-4 პუნქტის თანახმად, საზღვარგარეთ მყოფი საქართველოს მოქალაქე, რომელმაც ფმიილო პასპორტი ან პირადობის მოწმობა, ასევე საზღვარგარეთ მყოფი საქართველოს მოქალაქე, რომელმაც გაიარა რეგისტრაცია საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობაში ან საკონსულო დაწესებულებაში და რომლის შესახებაც არსებობს შესაბამისი განცხადება-ანკეტა, უფლებამოსილია პასპორტი მიიღოს პირადობის მოწმობის აღების გარეშე.

ბინადრობის ნებართვას. ამასთან, იუსტიციის სახლის ვებ გვერდზე³ გამოტანილი (ასევე მიგრაციის სამთავრობო კომისიის ვებ გვერდზე გამოტანილი მონაცემების https://migration.commission.ge/index.php?article_id=161&clang=0) ინფორმაციის თანახმად, საქართველოში მუდმივი ცხოვრების უფლებით შემდეგი სახის ბინადრობის ნებართვები გაიცემა:

- მუდმივი ცხოვრების ნებართვა - გაიცემა საქართველოს მოქალაქის მეუღლეზე, არასრულწლოვან შვილზე, საქართველოს არასრულწლოვანი მოქალაქის მშობელზე. აგრეთვე უცხოელზე, რომელმაც საქართველოში დროებითი ბინადრობის ნებართვის საფუძველზე იცხოვრა ბოლო 10 წლის განმავლობაში. ამ ვადაში არ ითვლება საქართველოში სწავლის ან მკურნალობის მიზნით ცხოვრებისა და დიპლომატიურ და მათთან გათანაბრებულ წარმომადგენლობებში მუშაობის პერიოდი;
- უვადო ბინადრობის ნებართვა - გაიცემა 300 000 აშშ დოლარის ლარში ეკვივალენტის ოდენობის ინვესტიციის განხორციელების საფუძველზე გაცემული საინვესტიციო ბინადრობის ნებართვის მქონე იმ უცხოელზე და მისი ოჯახის წევრებზე, რომელსაც უდასტურდება საქართველოში განხორციელებული სამეწარმეო საქმიანობიდან პირველი წლის განმავლობაში არანაკლებ 50 000 აშშ დოლარის ლარში ეკვივალენტის წლიური ბრუნვა, მეორე წლის განმავლობაში – არანაკლებ 100 000 აშშ დოლარის ლარში ეკვივალენტის წლიური ბრუნვა, ხოლო მესამე, მეოთხე და მეხუთე წლების განმავლობაში – არანაკლებ 120 000 აშშ დოლარის ლარში ეკვივალენტის წლიური ბრუნვა, ან 300 000 აშშ დოლარის ლარში ეკვივალენტზე მეტი ღირებულების უძრავი ნივთის საკუთრებაში ქონის საფუძველზე გაცემული საინვესტიციო ბინადრობის ნებართვის მქონე იმ უცხოელზე და მისი ოჯახის წევრებზე, რომელსაც საინვესტიციო ბინადრობის ნებართვის მიღებიდან 5 წლის განმავლობაში აქვს ამ უძრავ ნივთზე საკუთრების უფლება.
- მოქალაქეობის არმქონე პირის ბინადრობის ნებართვა - გაიცემა პირზე, რომელსაც საქართველოში დაუდგინდება მოქალაქეობის არმქონე პირის სტატუსი.

---

3 <https://psh.gov.ge/main/page/1/72>

ზემოხსენებულით თუ ვიმსჯელებთ, საიმპორტო შეღავათების მიღმა შესაძლებელია

დარჩენ თანამემამულის სტატუსის მქონე პირები⁴, რომელთა სახელზე მართალია შესაძლებელია გაცემულ იქნას სპეციალური კატეგორიის ბინადრობის ნებართვა (შესაძლებელია არ იყოს მათი ინტერესი ასეთი დოკუმენტის ფლობა, გამომდინარე იქიდან - რომ სარგებლობენ უვიზო მიმოსვლის პირობით), თუმცა

← → C https://migration.commission.ge/index.php?article_id=161&clang=0
კავშირეუკი ფოტო აიოი, ოთხედიე იფაააიოი ეეეეი კაიოიფეილოიოი დადევილი იფაი ეიფეეეაოოდ აოი ცნოილი.

საქართველოში კანონიერი საფუძვლით მყოფ უცხოელს, რომელსაც აქვს ბინადრობის ნებართვა, უფლება აქვს, მიიღოს სხვა სახის ბინადრობის ნებართვა თუ იგი შესაბამისი სახის ბინადრობის ნებართვის გასაცემად დადგენილ მოთხოვნებს აკმაყოფილებს.

საწინააღმდეგო, შრომითი, ოჯახის გაერთიანების, საქართველოს ყოფილი მოქალაქის, მოქალაქეობის არმქონე პირის, სპეციალური, დროებითი და მოკლევადიანი ბინადრობის ნებართვა გაცივება დროებითი ცხოვრების უფლებით, 6 წლამდე ვადით. ასეთი ტიპის ბინადრობის ნებართვები მირველად გაიცემა 1 წლამდე ვადით, ხოლო მისი გაგრძელება შესაძლებელია 5 წლამდე ვადით.

საინვესტიციო ბინადრობის ნებართვა, შედგები ცხოვრების ნებართვა და მოქალაქეობის არმქონე პირის ბინადრობის ნებართვა გაცივება უვადოდ. მოქალაქეობის არმქონე პირის ბინადრობის ნებართვა შედგები ცხოვრების უფლებით გაცივება მოკლევადიან ვადით, რომელიც საქართველოს მოქალაქეობა შეეხება. საქართველოს მოქალაქეობის დასრულების გზით, ან რომელიც 1993 წლის 31 მარტისთვის შედგები ცხოვრების ნებართვით, საქართველოს ტერიტორიაზე, საქართველოს მოქალაქედ არ ჩაითვალები და 1993 წლის 31 მარტის შემდეგ არ მოხსნილან საქართველოში შედგები რეგისტრაციის დასრულება.

ბინადრობის ნებართვა გასცემს სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტო საჭირო დოკუმენტაციის სრულად წარუდგინებთან 30 დღის ვადაში. თუმცა, მომსახურების მიღება დაჩქარებულ ვადებში შესაძლებელია, როლის შესახებ დეტალური ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ ვებგვერდებზე: www.sda.gov.ge; www.psn.gov.ge.

იგი არ წარმოადგენს მუდმივი ცხოვრების უფლების მქონე ბინადრობის მოწმობას. მხედველობაშია მისაღები, რომ უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს სახელმწიფო ხელს უწყობს უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებს საქართველოსთან კავშირისა და ეროვნული იდენტობის შენარჩუნებაში და საქართველოში დაბრუნებაში. საკითხის სიმწვავესთვის ალბათ სასურველი იქნებოდა, რომ აგვეღნიშნა ის მონაცემები, რომელიც შეიძლება უკავშირდებოდეს საზღვარგარეთ მყოფ თანამემამულეების რაოდენობას. საგარეო საქმეთა სამინისტროს 01/6063 12/03/2021 წერილით (თან ერთვის) მიღებული ინფორმაციით, რომ ვიხელმძღვანელოთ, არაოფიციალური მონაცემებით, საზღვარგარეთ საქართველოს მიღონ ნახევრამდე მოქალაქე იმყოფება. მათ შორის უნდა მოისაზრებოდეს რამდენიმე ათასი თანამემამულეებიც, რომლებიც უცხო ქვეყნის მოქალაქეებიც არიან. საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს 07/11/2023 12441 წერილით მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, თანამემამულის სტატუსის მოპოვების მსურველ პირთა რაოდენობა არც თუ დიდია (თანამემამულის სტატუსის დადგენაზე დადებითად დასრულებული საქმეები 2012 წლიდან 2023 წლის 27 ოქტომბრის მდგომარეობით - 3275 პირი იყო, რომელთა შორისაც სავარაუდოა უნდა იყოს, როგორც საქართველოს ისე უცხო ქვეყნის მოქალაქეც). დაბრუნების პროცესის ხელშეწყობა არა მხოლოდ ზემოხსენებული კანონით, არამედ კონსტიტუციითაც (მე-5 მუხლის მე-8 პუნქტით) უნდა იყოს განპირობებული, რომლის თანახმად სახელმწიფო ზრუნავს უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეების სამშობლოსთან კავშირის შენარჩუნებასა და განვითარებაზე. სწორედ, რომ საგარეო-

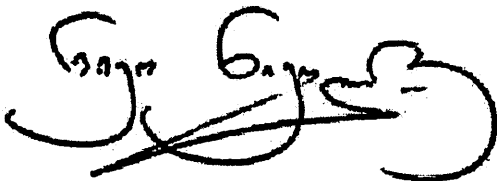
⁴ უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის 1-ლი პუნქტის თანახმად, უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულის სტატუსი ამ კანონის შესაბამისად ასევე შეიძლება მიიღოს სრულწლოვანმა პირმა, რომელიც არის სხვა სახელმწიფოს მოქალაქე და რომელსაც აქვს საქართველოდან წარმომავლობა ან/და რომლის მშობლიური ენა მიეკუთვნება ქართველურ-კავკასიურ ენებს.

ეკონომიკური საქმიანობის ეროვნული სასაქონლო ნომენკლატურის 28-ე-97-ე ჯგუფების (გარდა 87-ე ჯგუფისა) შესაბამისი 15 000 ლარის ღირებულების საქონლის იმპორტისგან გათავისუფლება უნდა ჩავთვალოთ სახელმწიფოს მხრიდან თანამემამულის სტატუსის მქონე უცხო ქვეყნის მოქალაქისადმი გამოხატულ ზრუნვად და სამშობლოში ხელშეწყობად, მითუმეტეს თუ მივიღებთ მხედველობაში თანამემამულის სტატუსის მქონე პირებთან მიმართებით არსებულ პრივილეგიებს⁵, მოცემული საკანონმდებლო ცვლილება არსებული პოლიტიკის ერთგვარ გაგრძელებად უნდა მივიჩნიოთ. შესაბამისად, საგადასახადო კოდექსის 199-ე მუხლის დ.ე პუნქტში უნდა გათვალისწინებულ იქნეს ზემოხსენებული სტატუსის მქონე პირები. მაგალითად შემდეგი ფორმით:

- იმპორტის გადასახადისგან (სასურველია პერიოდულობის განსასაზღვრა) თავისუფლდება საქართველოში მუდმივად საცხოვრებლად შემოსვლისას ან/და თანამემამულის სტატუსის მქონე სხვა ქვეყნის მოქალაქის (რაც დასტურდება საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით გაცემული შესაბამისი დოკუმენტით) საქონლის (მათ შორის, ავეჯის, საყოფაცხოვრებო დანიშნულების საქონლის, ლჯახზე ერთი სატრანსპორტო საშუალების) იმპორტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ეკონომიკური საქმიანობისათვის.

საკანონმდებლო წინადადების ავტორი/
ინიციატორი ნიკოლოზ ნიკოლაძე პ/ნ [REDACTED]
მობ.: [REDACTED] ელ.
ფოსტა [REDACTED] რეგისტრაციის
ადგილი: [REDACTED]

06/01/2024

⁵ თანამემამულის სტატუსის მქონე სხვა სახელმწიფოს მოქალაქე სარგებლობს შემდეგი პრივილეგიებით: სპორტის შესაბამის სახეობაში საერთაშორისო ფედერაციის თანხმობის შემთხვევაში უფლება აქვს, მონაწილეობა მიიღოს სპორტულ შეჯიბრებაში საქართველოს სახელით, ეროვნული ნაკრები გუნდის შემადგენლობაში; თუ ის არის იმ სახელმწიფოს მოქალაქე, რომლის მოქალაქეებსაც საქართველოში შემოსასვლელად ვიზა ესაჭიროებათ, უფლებამოსილია ვიზის გარეშე გადმოკვეთოს საქართველოს სახელმწიფო საზღვარი და იმყოფებოდეს საქართველოს ტერიტორიაზე არაუმეტეს 30 დღისა; საქართველოს მოქალაქეობის საკითხზე განცხადების შეტანისას მომსახურების საფასურს იხდის საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრული შეღავათიანი პირობებით; უფლებამოსილია, კანონით დადგენილი წესით, სახელმწიფოს დაფინანსებით საქართველოში მიიღოს ზოგადი და უმაღლესი განათლება; საჯარო სამსახურში შეიძლება მიღებულ იქნას მხოლოდ შრომითი ხელშეკრულების საფუძველზე, თუ აკმაყოფილებს კანონით დადგენილ მოთხოვნებს; შესაძლებლობა აქვს, მონაწილეობა მიიღოს საქართველოს სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებულ დიასპორისთვის განკუთვნილ სხვადასხვა მიზნობრივ პროგრამაში.

ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო

6063-01-2-202103121720

ს ა გ ა რ ა ო ს ა ქ ი მ ი ა ს ა მ ი ნ ის ტ რ ო

№ 01/6063
12/03/2021

მოქალაქე ნიკოლოზ ნიკოლაძეს

ელ. ფოსტა: [REDACTED]

ბატონო ნიკოლოზ,

თქვენი 2021 წლის 2 თებერვლის განცხადების (რეგისტრაციის N3272/01) პასუხად, დანართის სახით გიგზავნით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

დანართი: 17 (ჩვიდმეტი) გვერდი;

პატივისცემით,
ირაკლი ქოიავა

საჯარო ინფორმაციის ხელმძღვანელობის უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირი
იურიდიულ საკითხთა და პარლამენტთან ურთიერთობის დეპარტამენტი

1. საზღვარგარეთ საქართველოს თანამემამულეთა რაოდენობა და მათი განსახლების ძირითადი ადგილები (ქვეყნები/ რეგიონები/ ქალაქები):

პასუხი: არაოფიციალური მონაცემებით, საზღვარგარეთ საქართველოს მილონ ნახევრამდე მოქალაქე იმყოფება. ინფორმაცია უცხოეთში მყოფი თანამემამულეების რაოდენობისა და მათი ძირითადი განსახლების ქალაქების მითითებით:

ავსტრიის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 5 000-მდე მოქალაქე იმყოფება. ქართველები ძირითადად დიდ ქალაქებში - ვენაში, ლინცში, გრაცსა და ზალცბურგში ცხოვრობენ. შედარებით ნაკლებია მათი რაოდენობა კლაგენფურტში, ინსბრუკსა და ბრეგენცში.

აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 10 ათასამდე მოქალაქე იმყოფება. გარდა ამისა, კახის, ზაქათალისა და ბელაქანის რაიონებში წარმოდგენილია ისტორიული დიასპორა, სადაც კომპაქტურად ცხოვრობენ აზერბაიჯანის მოქალაქე ეთნიკური ქართველები, რომელთა გარკვეულ ნაწილს მინიჭებული აქვს საქართველოს მოქალაქეობაც. რეგიონში 15 ათასამდე ეთნიკური ქართველი ცხოვრობს: კახის რაიონში, ძირითადად, ქართული გვარ-სახელის მქონე მართლმადიდებელი ქრისტიანები, ხოლო ზაქათალისა და ბელაქანის რაიონებში - აზერბაიჯანული გვარ-სახელის მქონე მუსლიმები. აზერბაიჯანის რესპუბლიკის ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს ოფიციალური მონაცემებით, აზერბაიჯანში 2009 წელს ჩატარებული მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის მიხედვით, ზემოაღნიშნულ რაიონებში ფიქსირდება 7849 ეთნიკური ქართველი.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 100 000-მდე მოქალაქე იმყოფება. ქართველები ძირითადად ნიუ-იორკის, ნიუ-ჯერსისა და კალიფორნიის შტატებში ცხოვრობენ.

ბელარუსის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, ცხოვრობს საქართველოს 5 000-მდე მოქალაქე. ქართველთა უმეტესობა განსახლებულია მინსკსა და ოლქების ცენტრებში: ბრესტი, გომელი, მოგილოვი, გროდნო, ვიტებსკი.

ბელგიის სამეფოში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 20 000-მდე მოქალაქე იმყოფება. ქართველების უმრავლესობა ცხოვრობს ბრიუსელში, ანტვერპენსა და ლიეჟში.

გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკაში, სამეფოში, არაოფიციალური მონაცემებით, იმყოფება საქართველოს 30 000-მდე მოქალაქე. ძირითადად ცხოვრობენ ბავარიის, ბადენ-ვიურტემბერგის, ქვედა საქსონიის, ჩრდილოეთ რაინ-ვესტფალიის, რაინლანდ-პფალცის, საქსონიის და ჰესენის ფედერალური მიწების დიდ ქალაქებში.

დიდი ბრიტანეთის და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებულ სამეფოში მცხოვრები ქართველების რაოდენობა, არაოფიციალური მონაცემებით, 10 000-ს შეადგენს. ქართველები ძირითადად დიდ ქალაქებში, ლონდონში, ბირმინგემში, ბრისტოლში, გლაზგოსა და ედინბურგში ცხოვრობენ.

ესპანეთის სამეფოში, სამეფოში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 35 000 მოქალაქე იმყოფება. მათი უმეტესობა კონცენტრირებული არიან შემდეგ ქალაქებში: ბარსელონა, მადრიდი, ალიკანტე, ვალენსია, არნელო.

ესტონეთში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 1000-მდე მოქალაქე იმყოფება. საქართველოს მოქალაქეთა უმრავლესობა ქვეყნის დედაქალაქში, ტალინში ცხოვრობს.

თურქეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს მოქალაქე რაოდენობა 60 000-მდე მერყეობს.

ირლანდიაში, არაოფიციალური მონაცემებით საქართველოს მოქალაქეთა რაოდენობა 2 000-ს აღწევს, რომელთა უმრავლესობა დუბლინში ცხოვრობს.

ისრაელის სახელმწიფოში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 20 000-მდე თანამემამულე იმყოფება. ქართველები, ძირითადად, თელ ავივში, ხულონსა და ლოდში ცხოვრობენ.

იტალიის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, ქვეყანაში 40 000-მდე საქართველოს მოქალაქე იმყოფება. ქართველები ძირითადად კონცენტრირებულნი არიან აპულიას (ბარი), ტოსკანას (ფლორენცია), ემილია რომანას (ბოლონია), ლაციოსა (რომი) და ლომბარდიის (მილანი) რეგიონებში.

კანადაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 5000-მდე მოქალაქე იმყოფება. ჩვენი თანამემამულეები ძირითადად ტორონტოში, მონრეალში, ვანკუვერსა და ედმონტონში არიან კონცენტრირებული.

კვიპროსის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით საქართველოს 10 000-მდე მოქალაქე იმყოფება. მათი უმეტესობა ძირითადად ქ. ნიქოზიაში, ქ. ლიმასოლსა და ქ. პაფოსში ცხოვრობს.

ლატვიის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით საქართველოს მოქალაქეთა რაოდენობა 500-მდე შეადგენს და ძირითადად ცხოვრობენ ქ. რიგაში.

ლიეტუვას რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით საქართველოს მოქალაქეთა რაოდენობა 500-მდე შეადგენს და ძირითადად ცხოვრობენ ქ. ვილნიუსში.

მოლდოვას რესპუბლიკაში არაოფიციალური მონაცემებით, მოლდოვაში 500-მდე ქართველია. ისინი, ძირითადად, ქ. კიშინიოვში ცხოვრობენ.

ნიდერლანდების სამეფოში არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 5 000-მდე თანამემამულე იმყოფება, ქართული დიასპორის ძირითადი ნაწილი ქ. ამსტერდამში ცხოვრობს.

პოლონეთის რესპუბლიკაში საქართველოს მოქალაქეთა რაოდენობა 12 000-მდე იმყოფება.

პორტუგალიის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 3000-მდე მოქალაქე ცხოვრობს. ჩვენი თანამემამულეები ძირითადად ქ. ლისაბონსა და ქ. პორტოში ცხოვრობენ.

რუსეთის ფედერაციაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს მოქალაქე რაოდენობა 700 000 - 800 000 შეადგენს. ქართული დიასპორის ძირითადი ნაწილი ცხოვრობს და მოღვაწეობს ქ. მოსკოვსა და ქ. სანქტ-პეტერბურგში, თუმცა რეგიონებშიც ქართველთა დიდი რაოდენობაა კონცენტრირებული.

საბერძნეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, 200 000-მდე თანამემამულე ცხოვრობს. ქართველთა განსახლების ქალაქებია: ქ. ათენი, ქ. თესალონიკი, ქ. ნავპლიო და, ასევე, არიან კუნძულ კრეტაზე.

საფრანგეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საფრანგეთში 20 000-მდე ქართველი მიგრანტი ცხოვრობს. ქართველები ძირითადად ცხოვრობენ ქ. პარიზში, ქ. სტრასბურგში, ქ. ნანტში, ქ. რეიმსში, ქ. მონპელიეში.

სომხეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 1500-მდე მოქალაქე იმყოფება. მათი დიდი ნაწილი განსახლებულია ქ. ერევანში.

უკრაინაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 50 000-მდე მოქალაქე ცხოვრობს, რომელთა უმეტესობა განსახლებულია ქალაქებში: კიევი, ოდესა, ხარკოვი, ლვოვი და დნეპრი.

ფინეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 500-მდე მოქალაქე იმყოფება. თანამემამულეები ძირითადად ჰელსინკიში, ტამპერეში, ტურკუსა და როვანიემში ცხოვრობენ.

ყაზახეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, ქართველთა სავარაუდო რაოდენობა 10 000 ადამიანს შეადგენს. იმყოფებიან შემდეგ ქალაქებში: ნურსულთანი, ალმათი, აქტაუ, ატირაუ და ყარაგანდა.

შვედეთის სამეფოში, არაოფიციალური მონაცემებით, იმყოფება საქართველოს 3 000-მდე მოქალაქე. ქართველების უმეტესი ნაწილი ცხოვრობს ქალაქებში: სტოკჰოლმი, გოტებურგი, მალმო და ლუნდი.

შვეიცარიის კონფედერაციაში, არაოფიციალური მონაცემებით, საქართველოს 2 000-მდე მოქალაქე იმყოფება. თანამემამულეების უმეტესობა ცხოვრობს ციურიხში, ლუგანოსა და ბაზელში.

ჩეხეთის რესპუბლიკაში, არაოფიციალური მონაცემებით, დაახლოებით 3 000-მდე ქართველია და ძირითადად ქ. პრაღაში ცხოვრობს.

2. საზღვარგარეთ საქართველოს თანამემამულეთა საქმიანობის და სახელმწიფო მხარდაჭერის საჭიროებების ძირითადი სფეროები;
  - პასუხი: საზღვარგარეთ ემიგრაციის გამოწვევი ფაქტორები კომპლექსურია და დაკავშირებულია ძირითადად ეკონომიკურ და სოციალურ ფაქტორებთან. ადგილსამყოფელ ქვეყნებში თანამემამულეები როგორც ლეგალური (მუდმივი ან დროებითი ბინადრობის ნებართვები და მოქალაქეობა), ისე არალეგალური სტატუსით იმყოფებიან. უცხოეთში მცხოვრებ ქართველთა უმეტესობას შრომითი მიგრანტები წარმოადგენენ და ადგილსამყოფელ ქვეყნებში ძირითადად ოჯახებში დიასახლისებად მუშაობენ. ქართული დიასპორის წარმომადგენლებს შორის, ასევე, არიან მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც სხვადასხვა სფეროში საქმიანობენ: კულტურის, ხელოვნების, მედიცინის, ბიზნესის სფეროებში, ასევე არიან სტუდენტები და აკადემიურ სფეროში მოღვაწე თანამემამულეები.
3. თანამემამულეთა (და დიასპორული ორგანიზაციების) მიმართ არსებული საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკის (როგორც საშინაო, ასევე საგარეო მიმართულებით) განმსაზღვრელი დოკუმენტები;
  - საქართველოს კანონი „უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ“ - დანართი 2.
  - საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ბრძანება „ერთიანი, ძლიერი, სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირის მქონე დიასპორის“ პროგრამის დამტკიცების შესახებ - დანართი 3.
  - თანამემამულეთა მიმართ სახელმწიფო პოლიტიკის საკითხები გათვალისწინებულია 2021 – 2024 წლების სამთავრობო პროგრამაში: „ევროპული სახელმწიფოს მშენებლობისთვის“, საგარეო საქმეთა სამინისტროს ყოველწლიურ სამოქმედო გეგმაში და საქართველოს 2021-2030 წლების მიგრაციის სტრატეგიაში.
4. თანამემამულეთა (და დიასპორული ორგანიზაციების) მიმართ საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკის რეალიზაციის პრობლემები და გამოწვევები (ასეთი საკითხების იდენტიფიცირების არ განხორციელების შემთხვევაში, ასევე, გთხოვთ, მეცნობოს);
  - პასუხი: 2020 წელს, დიასპორის მიმართ საქართველოს სახელმწიფო პოლიტიკის და სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების სრულფასოვნად განხორციელებას ხელი შეუშალა მსოფლიოში გავრცელებულმა, კორონავირუსით (COVID-19)-ით გამოწვეულმა პანდემიამ. მიუხედავად დაწესებული შეზღუდვებისა, საგარეო საქმეთა სამინისტრომ შეძლო რიგი პროგრამისა და აქტივობის განხორციელება.
5. დიასპორის საკითხთა მიმართულების სახელმწიფო მინისტრის აპარატის და სამინისტროს ქვეშ ფუნქციონირების შედეგების და შესაძლებლობების შედარებითი ანალიზი (ასეთის არ არსებობის შემთხვევაში, ასევე, გთხოვთ, მეცნობოს);

➤ **პასუხი:** დიასპორის წინაშე არსებული გამოწვევების დაძლევისა და მათი საქართველოს საგარეო პოლიტიკაში უფრო მეტი ჩართულობის უზრუნველსაყოფად, 2017 წლიდან, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროში შეიქმნა დიასპორასთან ურთიერთობის დეპარტამენტი. დიასპორის საკითხების საგარეო უწყებაში გადასვლა მიუთითებს იმაზე, რომ სახელმწიფო დიასპორასთან დაკავშირებულ საკითხებს თავის ერთ-ერთ უმთავრეს პრიორიტეტად განიხილავს და ამ ფორმით, დიასპორაზე, როგორც სამშობლოს განუყოფელ ნაწილზე ზრუნვას, მისი ინტერესების დაცვას და მათი წარმომადგენლების ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებში ჩართულობას უფრო მაღალ ხარისხში მოიაზრებს. დიასპორასთან დაკავშირებული პოლიტიკის სრულყოფის მიზნით, საგარეო საქმეთა სამინისტროს დიასპორასთან ურთიერთობის დეპარტამენტმა, საერთაშორისო დონორ ორგანიზაციებთან ერთად, გააგრძელა და გააფართოვა დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის არსებობისას დაწყებული პროექტების განხორციელება. დეპარტამენტის ინიციატივით არაერთი ახალი პროგრამის თუ აქტივობის განხორციელება დაიწყო. დიასპორის წარმომადგენლების აქტიური ჩართულობით, შემუშავდა დიასპორასთან ურთიერთობის პოლიტიკის განმსაზღვრელი დოკუმენტი - პროგრამა „ერთიანი, ძლიერი, სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირის მქონე დიასპორა“. აღსანიშნავია, რომ ეს არის სტრატეგიული ხედვა და დიასპორასთან დაკავშირებით განსახორციელებელი საქმიანობის სამოქმედო გეგმა, რომელიც მსგავსი სახით პირველად იქნა მიღებული. საგარეო საქმეთა სამინისტრო აქტიურად იყო ჩართული კონსტიტუციის ახალი რედაქციის შემუშავების პროცესში და საქართველოს ახალ კონსტიტუციაში გაჩნდა ჩანაწერი, რომლის თანახმადაც სახელმწიფო იღებს ვალდებულებას იზრუნოს უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეების სამშობლოსთან კავშირის შენარჩუნებასა და განვითარებაზე. საგარეო საქმეთა სამინისტრო, შესაბამის სახელმწიფო უწყებებთან, დიასპორის წარმომადგენლებთან, არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან თანამშრომლობით, ახორციელებს თემატურ პროგრამებსა და აქტივობებს, რომელთა ნაწილი დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატის არსებობის დროსაც ხორციელდებოდა.

საგარეო საქმეთა სამინისტრო განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ეროვნული და კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნებას და განათლების საკითხებს. საზღვარგარეთ მოქმედ ქართულ საკვირაო სკოლებში სწავლების დონის ამაღლებისა და საერთო მიდგომების დანერგვის აუცილებლობიდან გამომდინარე, საგარეო საქმეთა სამინისტრომ „საკვირაო სკოლების მხარდაჭერის პროგრამის“ ფარგლებში, საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მხარდაჭერით, შეიმუშავა ქართული ენის ინტეგრირებული პროგრამა, რომელიც გულისხმობს ქართული ენის კურსის ფარგლებში საქართველოს ისტორიის, გეოგრაფიისა და ქართული კულტურის საკითხების შესწავლას. ამ ინტეგრირებული პროგრამის საფუძველზე შეიქმნა სპეციალური სამსაფეხურიანი სახელმძღვანელოების კომპლექტი, რომელიც მოიცავს მოსწავლის სახელმძღვანელოს, სამუშაო რვეულს, კალიგრაფიის რვეულს და მასწავლებლის გზამკვლევის. აღნიშნული სახელმძღვანელოები უსასყიდლოდ გადაეცემათ საზღვარგარეთ მოქმედი საკვირაო სკოლებსა და ქართული ენის შემსწავლელ კურსებს.

დიასპორასთან ურთიერთობის სისტემური მიდგომის დანერგვის და დიასპორული ინიციატივების წახალისების მიზნით, 2019 წლიდან საგარეო საქმეთა სამინისტრო ახორციელებს „დიასპორული ინიციატივების მხარდაჭერის“ საგრანტო პროგრამას. პროგრამის მიზანს წარმოადგენს ქვეყნის განვითარებაში დიასპორის ჩართულობის ხელშეწყობა, დიასპორული ინიციატივების წახალისება, დიასპორაში ეროვნული იდენტობისა და კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნების ხელშეწყობა, სახალხო დიპლომატიის განვითარება, თანამემამულეთა ინტერესებისა და უფლებების დაცვა.

ახალგაზრდებთან და სტუდენტებთან ინსტიტუციონალური ურთიერთობის გაღრმავების მიზნით გრძელდება პროგრამის - „იყავი შენი ქვეყნის ახალგაზრდა ელჩი“ განხორციელება.

პროგრამა მიზნად ისახავს „ახალგაზრდა ელჩების“ მიერ ადგილსამყოფელ ქვეყნებში საქართველოს პოპულარიზაციას, უცხოელ მეგობართა ქსელის შექმნას და ქართული დიასპორის წარმომადგენლებთან ურთიერთობას. აღნიშნული პროგრამისადმი ყოველ წელს იზრდება ახალგაზრდების ინტერესი, რაზეც მიანიშნებს შემდგომი სტატისტიკა: 2018 წელს გამარჯვებულები 15 ქვეყანაში, ხოლო 2019 წელს, 25 ქვეყანაში გამოავლინა. აღნიშნული პროგრამა ხორციელდება მიგრაციის პოლიტიკის განვითარების საერთაშორისო ცენტრის (ICMPD) მხარდაჭერით.

საგარო საქმეთა სამინისტროს ინიციატივითა და, ასევე, მიგრაციის პოლიტიკის განვითარების საერთაშორისო ცენტრის (ICMPD) მხარდაჭერით, 2018 წლიდან, სახელმწიფოს მიერ დიასპორის წარმომადგენლების ღვაწლისა და ქვეყნის განვითარებაში შეტანილი წვლილის დაფასების მიზნით, ხორციელდება პროგრამა – „დიასპორის წარმომადგენელთა განსაკუთრებული ღვაწლის აღიარება“. პროექტის ერთ-ერთი მიზანია საქართველოს განვითარების პროცესში მაღალი კვალიფიკაციის მქონე თანამემამულეების ჩართულობის ხელშეწყობა. მიზნობრივ ჯგუფებს წარმოადგენენ ჩვენი თანამემამულეები, რომლებმაც პროფესიულ წარმატებებს მიაღწიეს ადგილსამყოფელ ქვეყნებში და ასევე, თავიანთი წვლილი შეიტანეს წარმოშობის ქვეყნის განვითარებაში.

ქართულ დიასპორასთან კომუნიკაციის გაფართოებისა და გაღრმავების მიზნით, საგარეო საქმეთა სამინისტროს დიასპორასთან ურთიერთობის დეპარტამენტმა, მიგრაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის მხარდაჭერით, დიასპორული ვებ-პორტალი: www.gda.ge შექმნა. პირველად შეიქმნა საკომუნიკაციო პლატფორმა - ერთი ფანჯრის პრინციპზე, ურთიერთსარგებლიანობაზე დაფუძნებული, მომხმარებელზე ორიენტირებული სწრაფი და ეფექტიანი ინფორმაციისა და სერვისების მიმწოდებელი დიასპორული ვებ-გვერდი, რომელიც უზრუნველყოფს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში მცხოვრები თანამემამულეების და მოქმედი დიასპორული ორგანიზაციების ერთმანეთთან და სამშობლოსთან მჭიდრო კავშირს. ამ ეტაპზე ვებ გვერდი სატესტო რეჟიმში მუშაობს.

უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეების ადგილსამყოფელ ქვეყნებში ინტეგრაციის მიზნით, მიგრაციის პოლიტიკის განვითარების საერთაშორისო ცენტრთან (ICMPD) ერთად, საქართველოს მოქალაქეებისთვის მომზადდა და გამოიცა საბერძნეთის და იტალიის მიგრაციის კანონმდებლობის გზამკვლევები ქართულ ენაზე. გზამკვლევი პრაქტიკული სახელმძღვანელოა საბერძნეთსა და იტალიაში მცხოვრები ქართველი მიგრანტებისთვის და მოიცავს დეტალურ ინფორმაციას სხვადასხვა აქტუალურ საკითხზე, როგორც არის ვიზა, ბინადრობის ნებართვა და მისი მოპოვება, სოციალური დაცვა, დასაქმებასთან დაკავშირებული საკითხები, ჯანდაცვა და ა.შ. მზად არის ესპანეთის საიმიგრაციო კანონმდებლობის გზამკვლევიც, რომლის პრეზენტაცია უახლოეს პერიოდში იგეგმება.

საგარეო საქმეთა სამინისტრომ დიასპორასთან უშუალო, მჭიდრო კონტაქტების დამყარების მიზნით, ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ღონისძიებად მიიჩნია დიასპორის წარმომადგენლებთან რეგულარული შეხვედრების დაწყება, რაც საშუალებას იძლევა მოვახდინოთ დიასპორის პრობლემების იდენტიფიცირება, მათი გადაჭრის მექანიზმების ერთობლივად დასახვა, დიასპორისათვის სახელმწიფო პროგრამებისა და პროექტების გაცნობა და დიასპორასთან დაკავშირებული საკითხების, წინადადებების, პროექტების შემუშავებაში მათი ჩართულობა. საგარეო საქმეთა მინისტრის დავალებით, საზღვარგარეთ საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობები გარკვეული პერიოდულობით, რეგულარულად მართავენ შეხვედრებს დიასპორის წარმომადგენლებთან.

6. ბოლო წლების განმავლობაში (არანაკლებ სამ წლიანი პერიოდი) თანამემამულეთა (და დიასპორული ორგანიზაციების) მხარდაჭერის მიზნით სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული დახმარებების ძირითადი მიმართულებები (შედეგები).

- **პასუხი:** პანდემიის გამო მთელი რიგი ღონისძიებების გადადების მიუხედავად, საგარეო საქმეთა სამინისტრო, აგრძელებს დიასპორასთან მიმართებით დასახული პრიორიტეტების თანმიმდევრულ განხორციელებას, რომელიც არაერთ პროექტსა და პროგრამას მოიცავს. თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების წინაშე არსებული გამოწვევებისა და მათ საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით, საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ განხორციელებული ძირითადი პროგრამებისა და აქტივობების შესახებ ინფორმაცია მოცემულია მე-5 პუნქტში.

**იუსტიციის
სამინისტრო**

ვახტანგ გორგასლის ქუჩა № 24ა
0114 თბილისი, საქართველო
+995 32 2 405 087
info@justice.gov.ge

07 / ნომბერი / 2023 წ.

KA010154388637923

№ 12441

ბატონ ნიკოლოზ ნიკოლაძეს
ელფოსტა: [REDACTED]

ბატონო ნიკოლოზ,

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციიდან გადმოგზავნილი თქვენი განცხადების (საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში რეგისტრაციის № 01/31288; თარიღი: 25.10.2023) პასუხად, სსიპ „სახელმწიფო სერვისების განვითარების სააგენტოს“ მონაცემთა ელექტრონულ ბაზაზე დაყრდნობით, დანართის სახით გიგზავნით შესაბამის ინფორმაციას. ამასთან, გაცნობებთ, რომ უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულის უფლებები განსაზღვრულია „უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ“ საქართველოს კანონით, რომელიც შესაძლებელია, იხილოთ ვებგვერდზე: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/1524714?publication=9>.

დანართი: 1 (ერთი) ფაილი

პატივისცემით,

ადმინისტრაციის (დეპარტამენტი) მეორე
კატეგორიის უფროსი სპეციალისტი (საჯარო
ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის
უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირი)

ხელმოწერილია/
შტამბლასმულია
ელმეჭრთნულად

სალომე რთველაძე

თანამშრომლის სტატუსის დადგენაზე დადებითად დასრულებული საკმების სტატისტიკა (27.10.2023 მდგომარეობით)													
ტიპი	წელი												სულ
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
თანამშრომლის სტატუსის მინიჭება	246	120	269	792	180	164	228	467	156	67	379	207	3275